

Werk bij alle opdrachten samen in een tweetal, drietal of groepje van vier.

OPDRACHT 1 **Vóór het lezen: oriëntatie op de teksten en de leesstrategie**

1. Bij deze les horen twee leesteksten. Welk onderwerp staat in beide teksten centraal? (Probeer zo specifiek mogelijk te zijn.)
2. a) Bekijk de 'buitenkant' van de tekst *Eigen medium keert zich tegen Bieber – we noemen deze even* tekst A. Wat is naar jullie idee de **invalshoek** van die tekst op het onderwerp? Op grond van welke kenmerken denken jullie dat?

b) Beantwoord dezelfde vragen voor de andere tekst, tekst B.

c) Met welke tekstsoort heb je te maken bij tekst A? En wat voor soort tekst is tekst B? Geef argumenten.
3. De strategie die deze week centraal staat, is 'samenvatten'. Lees de uitleg over deze strategie, en de tips voor een goede toepassing ervan.

Uitleg

Samenvatten

Het is om meerdere redenen handig om een tekst die je hebt gelezen, samen te vatten:

- 1) Je **onthoudt de informatie uit de tekst beter**. Dit is vooral belangrijk als je iets moet doen met die informatie, of als je er een toets over krijgt. Als je samenvat, vraagt je jezelf af wat de belangrijkste informatie uit de tekst (of een tekstdeel) is. Alleen die informatie schrijf je op en daar ga je mee verder;
- 2) Je **merkt of je de tekst goed begrijpt**. Als je samenvat, moet je kort kunnen uitleggen of opschrijven waar de tekst over gaat. Kun je een duidelijke samenvatting geven, dan begrijp je de tekst. Lukt het je niet om de tekst goed samen te vatten? Dan heb je niet alles begrepen en moet je (dat deel van) de tekst misschien nog eens lezen.

Tips

- Gebruik bij het samenvatten **je eigen woorden!** Probeer op een voor jezelf begrijpelijke manier na te vertellen of op te schrijven wat er staat.
- Vat **zowel na afloop als tijdens het lezen** samen. Vooral om te controleren of je het begrijpt, moet je ook tussendoor stukjes tekst samenvatten. Stop na het lezen van een tekstdeel steeds even, en zeg tegen jezelf: *Dus hier staat eigenlijk dat... Dus wat ze hier zeggen is... Wat hier bedoeld wordt is...*
- Bepaal na afloop altijd de **hoofdgedachte** van de tekst: wat is het belangrijkste dat de schrijver in deze tekst over het onderwerp tot uitdrukking brengt?
- **Werk samen!** Je kunt ook een ander vertellen wat er in de tekst stond. Lukt het je om in het kort uit te leggen waar de tekst over ging? Is het duidelijk voor de ander? Dan heb je de tekst waarschijnlijk goed samengevat - en zelf ook goed begrepen!

OPDRACHT 2 Teksten lezen en samenvatten

1. Lees gezamenlijk tekst A. (*Als jullie met z'n vieren zijn, splits je op in twee tweetallen.*)
Werkwijze: a) Lees om beurten een alinea en vat die vervolgens in je eigen woorden samen voor je partner(s). Help elkaar zo nodig!
b) Formuleer na afloop samen de hoofdgedachte van de tekst en noteer deze hieronder.

Hoofdgedachte van de tekst 'Eigen medium keert zich tegen Bieber':

2. a) Lees nu ieder voor jezelf tekst B.
b) Vat de tekst om beurten voor elkaar samen, inclusief de hoofdgedachte.
De tweede en eventueel volgende persoon mag ook aangeven op welke punten de samenvatting van nr. 1 nog aangevuld kan worden, of wat hij/zij anders ziet.

Hoofdgedachte van de tekst 'Zijn echte vrienden schieten Justin te hulp!':

3. a) Bij opdracht 1 hebben jullie de invalshoek van beide teksten voorspeld. Hadden jullie die inderdaad goed ingeschat? Wat kwam overeen met jullie idee, wat niet?

b) Op welke punten *overlappen* de twee teksten elkaar; welke aspecten van het onderwerp komen in beide teksten aan de orde?

4. Schrijf op basis van beide teksten een korte uiteenzetting over de situatie waarin Justin Bieber momenteel verkeert. Zorg dat jouw tekst de volgende vragen beantwoordt:

- **Waarom is Justin Bieber in het nieuws; wat is er met hem aan de hand?**
- **Welke reacties roepen Biebers daden en zijn arrestatie op?**
- **Wat is de verklaring voor zijn gedrag?**

Let op: *Op sommige punten vult de informatie in de twee teksten elkaar aan, maar ze verkondigen ook deels verschillende ideeën. Die verschillen in opvatting moeten in de behandeling van de vragen naar voren komen.*

Titel:

OPDRACHT 3 Woordenschat & “De diepte in”

1. Geef de betekenis van de onderstaande zinnen met andere woorden weer. Gebruik daarbij de gegeven ‘opstartzinnetjes’.
 - a) *Muziekbobo's waren er als de kippen bij toen de 13-jarige Justin een sensatie werd op YouTube.*
= Toen de 13-jarige Justin Bieber ...
wilden allerlei ...
 - b) *De gevestigde grootheden Usher en Justin Timberlake probeerden het idool-in-de-dop aan zich te binden.*
= Usher en Justin Timberlake, beiden ...
wilden ...
 - c) *In de Verenigde Staten nam de zangcarrière van Bieber een grote vlucht.*
= In de VS ...
 - d) *Bieber werd in korte tijd een ster van het kaliber Madonna en Britney Spears.*
= Bieber werd in korte tijd ...
 - e) *De alomtegenwoordigheid van Justin Bieber op internet wekte bij velen irritatie.*
= Veel mensen stoorden zich eraan dat ...
 - f) *Justin Bieber kwam in verscheidene landen onder vuur te liggen.*
= In verschillende landen ...
 - g) *De interventie van Scooter en Usher bij de problemen van Justin Bieber is niet geheel belangeloos.*
= Dat Scooter en Usher ...
doen zij niet alleen omdat ...
(maar ook omdat ...)
 - h) *#FreeBieber kreeg beduidend minder tweets dan #DeportBieber.*
= Het aantal tweets naar #FreeBieber ...
2.
 - a) In tekst A, r. 14-15 staat: *Maar de bergen hoon en regelrechte haat die Bieber nu ten deel vallen via sociale media, overtreffen alle negatieve reacties op eerdere ontspoorde kindsterretjes.* Wat is het verband tussen deze zin en de daaropvolgende zinnen, of: welke functie hebben de volgende zinnen ten opzichte van deze zin?
 - b) In tekst A, r. 47-48 staat: *Echte beliebers laten hun idool niet vallen in deze moeilijke tijden; toen Justin zich bij het politiebureau meldde was dat omgeven door gillende fans.* Stel dat je het teken ; in het midden van die zin vervangt door een punt. Hoe zou je de rest van de zin dan kunnen aanvullen of herformuleren om dezelfde betekenis uit te drukken?
3. Vergelijk de manier waarop het gedrag van Justin Bieber in beide teksten beschreven of gepresenteerd wordt. Welk verschil in toon is er? Wat kun je daaruit afleiden over het verschil in opvatting van de tekstschrijvers over Justins gedrag, of hun standpunt ten aanzien van de Bieberaffaire?

Voorbeeld: In tekst A staat dat Justin Bieber ‘geweldpleging ten laste [wordt] gelegd, wegens een aanval op een limousinechauffeur in december vorig jaar’. In tekst B staat dat de Canadese politie Bieber ‘wilde spreken over een schermutseling met de chauffeur van een limousine’.

OPDRACHT 4 Ironie herkennen en gebruiken

1. Lees de tekst in het kader, over ironie.

Ironie - vorm van humor. Milde spot, waarbij het vaak het tegenovergestelde gezegd wordt van wat eigenlijk wordt bedoeld. ‘Wat ben je vroeg vandaag!’ tegen iemand die anderhalf uur te laat komt.

Bron: Fontys Hogeschool (www.fontys.nl)

Ironie (uit het Grieks: εἰρωνεία (*eirooneia*) = geveinsde onwetendheid) is een *stijlfiguur* waarbij dat wat klaarblijkelijk gezegd wordt, afwijkt van dat wat bedoeld wordt.

Er zijn verschillende uitingsvormen van ironie:

- **omkering** – hierbij wordt precies het tegengestelde gezegd van wat men bedoelt.
Nou, het is me wat moois! (= Wat een toestand/puinhoop/vervelend gedoe is dit!)
- **overdrijving** (ook wel ‘hyperbool’) – hierbij worden dingen sterk vergroot (overdreven), waardoor het in het bespottelijke wordt gedreven.
Hij deed een eeuwigheid over dat klusje. (De spreker vond het werk te traag gaan.)
- **understatement** – het tegenovergestelde van de overdrijving: een sterke afzwakking. Echter, door die overduidelijke ‘verzachting’ wordt de mededeling juist kracht bijgezet.
Ik kan je geloof ik niet helemaal volgen. (= Ik heb geen idee wat je bedoelt.)
We kampen met een klein budgettaire probleempje. (= We komen heel veel geld te kort.)
- **niet-passend woordgebruik of een plotselinge verschuiving in het woordgebruik**. Bijvoorbeeld: in verder informeel taalgebruik ineens een overdreven deftig woord gebruiken, of juist een mededeling doen in formele stijl maar met heel platvloerse woorden.
(Vader tegen puberdochter die 's ochtends niet opstaat:)
Belieft het mevrouw misschien uit bed te komen? Op deze manier kom je te laat op school!

Naar: Wikipedia

2. Tekst B van Harmen van Dijk is grotendeels ironisch van toon.

a) Van welke uitingsvormen van ironie is bij de volgende opmerkingen sprake?

- Justin Bieber heeft het nog best lang volgehouden. (r. 6) → _____
- Moeder Pattie vroeg zich geen seconde af of haar zoon wel toe was aan een carrière in de popmuziek. (r. 23-24) → _____
- Dus geheel belangeloos is hun bemoeienis niet (r. 35) → _____
- Ruim 150.000 Amerikanen gunnen het Justin van harte om wat langer in zijn geboorteland te blijven. → _____

b) Beargumenteer waarom je de inleiding van de tekst zou kunnen bestempelen als ironie in de vorm van ‘niet-passend woordgebruik’.

c) Waar in de tekst wordt nog meer van deze vorm gebruikgemaakt?

Tip Zoek naar *woorden* die niet helemaal op hun plaats zijn in deze context.

3. Schrijf zelf het begin van een column over een beroemdheid (bijvoorbeeld een voetballer of een BN'er) die plotseling in de aandacht staat om iets wat hij/zij gezegd of gedaan heeft. Probeer één of meer van de genoemde ironievormen te gebruiken.